

Motion till riksdagen 2025/26:1301

av **Dzenan Cisija (S)**

Statligt försäkringsskydd till utsatta trossamfund

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheten till ett statligt försäkringsskydd för trossamfund som nekas försäkring av privata bolag på grund av hotbild eller annan säkerhetsrisk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

I Sverige har hot och angrepp mot religiösa samfund ökat under senare år. Brottsförebyggande rådet och andra källor har visat att attacker mot moskéer, synagogor och andra religiösa lokaler är återkommande, med anlagda bränder och skadegörelse som följd. Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) presenterade i april 2025 en nationell kartläggning som bekräftar att flera olika trossamfund upplever svårigheter att teckna egendomsförsäkring eftersom försäkringsbolagen räknar med en förhöjd hotbild mot deras byggnader och verksamheter. Kartläggningen visar att försäkringspremier höjs kraftigt eller att försäkring helt nekas när lokaler tidigare utsatts för hot eller skadegörelse, vilket i sin tur leder till att en del församlingar tvekar att polisanmäla incidenter av rädsla för att ytterligare försvåra sina försäkringsvillkor.

Diskrimineringsombudsmannen har i sina rapporter också lyft fram återkommande vittnesmål från religiösa företrädare om nekade försäkringar och nämner att moskébyggen i vissa fall tvingats avbrytas när ingen försäkring har kunnat tecknas. Redan tidigare har enskilda fall, som moskébygget i Umeå, uppmärksammats där alla större svenska försäkringsbolag avböjt att försäkra byggnaden med hänvisning till risk för attentat. Även judiska församlingar har beskrivit svårigheter att teckna försäkring för synagogor och andra lokaler, trots långvariga säkerhetsåtgärder och hög hotnivå.

För att möta den ökade hotbilden infördes särskilda statsbidrag för säkerhetshöjande åtgärder i civilsamhället, riktat bland annat till trossamfund som utsätts för hat och hot.

Statskontorets utvärdering har dock visat att nuvarande bidragsmodell inte alltid når de mest utsatta grupperna och att stödet ofta inte är tillräckligt för att sänka försäkringsbolagens riskbedömningar. Därmed kvarstår problemet att vissa församlingar, trots genomförda säkerhetsåtgärder, står utan ett fungerande försäkringsskydd.

Att lämna trossamfund utan möjlighet att skydda sin egendom riskerar att inskränka deras rätt att fritt utöva sin religion och att upprätthålla sin verksamhet. Religionsfriheten är grundlagsskyddad och Sverige har åtaganden enligt internationella konventioner att värna de mänskliga rättigheterna. När marknadens ordinarie försäkringslösningar inte fungerar för vissa utsatta grupper har staten ett ansvar att säkerställa ett grundläggande skyddsnät. Ett statligt försäkringsskydd, eller annan jämförbar lösning, för de trossamfund som efter dokumenterad hotbild nekas försäkring skulle vara en tydlig markering att Sverige står upp för religionsfrihet och likabehandling och att ingen församling ska riskera sin existens på grund av en orimlig säkerhetssituation.

Dzenan Cisija (S)